

Osaamisen kokonaisarviointi yleislääketieteessä

Osaamisen kokonaisarviointi koostuu kahdesta osasta:

1. **Ammatillisen osaamisen arviointi (AOA)**, jossa ulkopuolinen arvioija muodostaa näkemyksensä erikoistuvan osaamisesta
2. **Osaamistoimikunta**, jonka avulla vastuuhenkilö tekee päätöksen, onko erikoistuvan osaaminen riittävää

Ennen ammatillisen osaamisen arviointia

Erikoistuva voi pyytää ammatillisen osaamisen arviointia suoritettuaan vähintään 54 kk käytännön koulutusta, kun hän yhdessä erikoislääkärikouluttajansa kanssa katsoo, että koulutuksen osaamistavoitteet on saavutettu. Lisäksi seuraavat vaatimukset tulee täyttyä:

- Erikoistuva suorittaa koulutustaan 1.8.2026 tai sen jälkeisen opinto-oppaan mukaisesti
- Seuraavat osiot koulutuksesta ovat tehtyinä:
 - 9 kuukauden terveystieteiden koulutusjakso (suoritus on rekisteröity ELSAan)
 - Vähintään 27 kuukautta eriytyvää terveystieteiden koulutusta
 - Vähintään 12 kuukautta muiden erikoisalojen koulutusta
 - Lisäksi tulee olla suoritettuna teoriakoulutuksesta vähintään 100 tuntia (josta vähintään 40 tuntia yliopiston yleislääketieteen oppialan järjestämää), kaksipäiväinen yleislääketieteen tieteellinen kongressi sekä hyväksytty erikoislääkärikuulustelu
- Osaamisen arviointia on toteutettu arviointioppaan mukaisesti ja dokumentoitu ELSAan eriytyvän terveystieteiden koulutuksen (27 kk) ajan
- **Erikoistuvan tehtävät ennen arviointia:**
 - Pyytää viimeisimmän eriytyvän terveystieteiden koulutusjakson kouluttajalta arvion osaamisen karttumisesta koko erikoistumisen ajalta. Arvio sisältää kouluttajan näkemyksen erikoistuvan osaamisen riittävyydestä ja se kirjataan ELSAan seurantakeskusteluna
 - Erikoistuva laatii omasta osaamisestaan ja sen karttumisesta kirjallisen pohdinnan seuraavan tehtävänannon mukaisesti:
 - **Pohdi ja analysoi omaa osaamistasi ja sen kertymistä koko erikoistumispolkusi ajalta yleislääketieteen erikoislääkärikoulutuksen tavoitteisiin nähden.** Teksti toimii pohjana ammatillisen osaamisen arviointikeskustelulle. Teksti ei saa olla tekoälyn tuottamaa. Tekstin pituus 2–3 A4-sivua, fonttikoko 12, riviväli 1,5. Nimeä dokumentti ”Osaamiseni karttuminen yleislääketieteen erikoislääkärikoulutuksen aikana” ja tallenna se ELSAan viimeisimmän terveystieteiden koulutusjakson liitteeksi pdf-muodossa. Voit halutessasi hyödyntää kouluttajasi kommentteja pohdintaa laatiessasi.

- Pyytää ammatillisen osaamisen arviointia oman yliopiston käytännön mukaisesti
- Antaa arvioijalle katseluoikeuden ELSAan arviointia pyydettyäessä

Arvioijana voi toimia vain yleislääketieteen erikoisalan vastuuhenkilön valtuuttama henkilö.

Arvioijan tehtävät ennen arviointia:

- Muodostaa ELSAn perusteella käsityksen erikoistuvan osaamisen karttumisesta ja koulutuspolusta
 - Tutustuu seurantakeskusteluihin, kouluttajan viimeisimpään arvioon sekä terveyskeskustyössä tehtyyn osaamisen arviointiin
 - Perehtyy erikoistuvan ”Osaamiseni karttuminen yleislääketieteen erikoislääkärikoulutuksen aikana” – dokumenttiin ELSAssa
 - Määrällisten vaatimusten täyttymisen tarkastaminen ei kuulu arvioijan tehtäviin

Mikäli arvioija ei pysty muodostamaan käsitystä erikoistuvan osaamisesta edellä mainittujen perusteella, arvioija keskustele vastuuhenkilön kanssa ja tarvittaessa tekee erikoistuvan kanssa laajennetun arvion, joka sisältää esimerkiksi potilastapauskeskustelun tai vastaanoton havainnoinnin.

Ammatillisen osaamisen arviointitilaisuus

Arviointitilaisuus on noin tunnin keskustelu arvioijan ja erikoistuvan kesken lähi- tai etätapaamisena. Keskustelun pohjana toimii ELSAsta ja erikoistuvan kirjallisen pohdinnan perusteella muodostettu tieto hänen osaamisensa karttumisesta. **Erikoistuvan osaamista arvioidaan erityisesti potilaslähtöisyyden, ammatillisen reflektiokyvyn ja kliinisen osaamisen näkökulmista.**

Arviointitilaisuudessa arvioija:

- Pyytää erikoistuvaa arvioimaan omaa osaamistaan konkreettisten esimerkkien avulla suhteessa yleislääketieteen osaamistavoitteisiin
- Arvioi ELSA-merkintöjen, erikoistuvan kirjallisen pohdinnan ja keskustelun perusteella
 - Pystytäänkö osaamista arvioimaan riittävästi?
 - Onko koulutus ollut riittävän monipuolista?
 - Onko potilaslähtöisyys riittävää?
 - Onko ammatillinen reflektiokyky riittävää?
 - Onko kliininen osaaminen riittävää?
 - Tarvitaanko lisäselvityksiä osaamisen arvioimiseksi?
- Laatii erikoistuvan osaamisesta lausunnon ELSAn Seurantakeskustelu-osioon yhden päivän seurantakeskusteluna. Lausunto sisältää arvioijan näkemyksen erikoistuvan osaamisen riittävyydestä yleislääketieteen erikoislääkäriksi, perustellun yhteenvedon erikoistuvan osaamisesta sekä kehittymiskohteet.

Ammatillisen osaamisen arvioinnin jälkeen

Erikoistuvan osaaminen arvioidaan osaamistoimikunnassa, johon osallistuvat erikoisalan vastuuhenkilö, arvioijat sekä alueellisesti valittavat erikoislääkärikoulutuksen kannalta keskeiset henkilöt. Osaamistoimikunnassa erikoisalan vastuuhenkilö muodostaa näkemyksensä erikoistuvan osaamisen riittävydestä ja päätös ilmoitetaan erikoistuvalla. Mikäli osaaminen ei ole riittävää, vastuuhenkilö tekee päätöksen mahdollisista jatkotoimista osaamisen karttumisen tueksi. Tarvittaessa osaamista arvioidaan tarkemmin esimerkiksi potilastapauskeskustelua tai vastaanoton havainnointia hyödyntäen.

Erikoistuva voi tehdä valmistumispyynnön, kun osaaminen on ammatillisen osaamisen arvioinnissa arvioitu riittäväksi ja kaikki määrälliset koulutusvaatimukset on suoritettu.

Vastuuhenkilö tekee valmistuspäätöksen ELSAssa, kun osaaminen on arvioitu riittäväksi ja opintohallinto tarkistanut määrälliset koulutusvaatimukset suoritetuiksi.